

АМОРТИЗАЦІЙНА ПОЛІТИКА, ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ТА ТЕОРЕТИЧНИЙ ДОСВІД

Смоквіна Г.А., к.е.н., доцент,
Трухачова С.Л.

Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса

Амортизаційна політика є складовою частиною економічної політики держави. Вона виступає в якості важливого важеля впливу держави на економічні процеси в країні. У першу чергу амортизаційна політика впливає на процес оновлення основних виробничих фондів, прискорення темпів науково-технічного прогресу, інвестиційну діяльність, а через них і на ефективність суспільного виробництва.

Діюча в Україні система амортизації полягає у поступовій заміні об'єкта, що амортизується, його відновленні, а не створенні у підприємства вільних грошових коштів на розвиток його виробничої бази. В умовах ринку підприємство, в першу чергу зацікавлено у швидшому поверненні коштів витрачених на придбання виробничих об'єктів, а також отриманні певного відсотка прибутку на вкладений капітал.

Метою амортизаційної політики є створення сприятливих умов всім суб'єктам господарювання для відтворення і поновлення необоротних активів, активізації інвестиційної діяльності та прискорення науково-технічного прогресу. У зв'язку з тим, що амортизаційна політика є складовою частиною загальної економічної політики, вона спрямована на підвищення ефективності виробництва і підйом вітчизняної економіки.

Метою даного дослідження є вивчення амортизаційної політики, особливості здійснення та теоретичний досвід.

Для розв'язання існуючої проблеми в амортизаційній політиці, необхідно опиратися на сам термін «амортизація», а потім вже починати з відповідних рахунків проведених за період визначеного моменту часу. І це не випадково, тому що багато хто із фахівців цього напрямку і досі не мають навіть єдиної точки зору щодо визначення поняття «амортизація» яке представляє собою основу амортизаційної теорії економічного розвитку.

Підходи до визначення терміну «амортизація» в науковій літературі наведена в табл. 1.

Таблиця 1

Погляди вчених на визначення терміну «амортизація» в науковій літературі

Автор	Зміст
1	2
Я.А. Гончарук, І.Й. Яремко	Амортизація – це процес поступової втрати вартості ОЗ, які вживаються упродовж певного періоду.
К.А. Багриновский, Т.И. Конник, М.Р. Левинсон, В.Ю. Будаев	Амортизація – це втрата вартості основних фондів у результаті фізичного та морального зношування
С.И. Ожегов, Н.Ю. Шведова	Амортизація – це поступове зниження цінності майна у результаті його зношування
І.В. Малишев, Л.А. Хорунжий	Амортизація – це частина вартості основних засобів, яка повинна бути перенесена на витрати виробництва. На наш погляд, це визначення неточно розкриває сутність амортизації. Не зовсім зрозумілим є те, як саме відбувається процес перенесення вартості.
П. Буніч, Я. Кваша	Амортизація – це перенесена в результаті конкретної праці вартість основних фондів на новий продукт.

Великий внесок у розробку теоретичних основ у проблематику сутності та реформування амортизаційної політики підприємств відображено в працях багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, і як вони трактують сутність амортизаційної політики подано в табл. 2.

Таблиця 2

Погляди вчених на визначення терміну «амортизаційна політика»

Автор	Зміст
Д.С. Кочергов	Амортизаційна політика як складова частина загальної політики формування власних інвестиційних ресурсів полягає в управлінні амортизаційними відрахуваннями від використовуваних власних основних засобів і нематеріальних активів з метою їх реінвестування у виробничу діяльність.
В.Й. Бакай	Амортизаційна політика – це ряд важливих заходів, які проводить держава з розробки принципів, норм та порядку нарахування амортизації для накопичення фінансових ресурсів, а потім забезпечення економічного і соціального розвитку.
Ю. Клочков, В. Норов	Амортизаційна політика є однією із складових загальної політики управління виробничими витратами на промислових підприємствах ,яка полягає в інвестиційному оновленні основних засобів з належною їх експлуатацією у процесі виробничою діяльністю.
І.В. Овод	Амортизаційна політика – це оптимальне поєднання способів, правил і методики нарахування та обліку амортизації, встановлення порядку використання амортизаційних відрахувань для відтворення основних фондів відповідно до умов господарювання і амортизаційної політики держави.
А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк	Амортизаційна політика – це сукупність заходів, що здійснюється державою і спрямовані на забезпечення нормального режиму відтворення основних фондів.

Як бачимо з табл. 2 амортизаційна політика безумовно важлива як для держави так і для підприємства, але вона не сприяє зростанню економіки на виробництві, а сприяє оновленню матеріально-технічної бази.

Розглянувши трактування вчених можна бути впевненими в тому, що в економічній літературі немає єдиного трактування сутності амортизаційної політики. З проведеного аналізу літературних джерел можна виділити дворівневу систему амортизаційної політики:

1) амортизаційна політика держави, як складова економічної політики (макрорівень) – це державне управління процесом розробки норм і правил нарахування амортизації, встановлення порядку використання амортизаційних коштів [1].

2) амортизаційна політика підприємства, як складова його облікової політики (макрорівень) – це вибір і оптимальне поєднання способів, правил і методики нарахування та обліку амортизації, встановлення порядку використання амортизаційних відрахувань для відтворення основних засобів відповідно до умов господарювання і амортизаційної політики держави [2].

Це досягається в процесі оптимізації розподілу та перерозподілу національного доходу як на мікроекономічному, так і на макроекономічному рівні, тобто на рівні підприємств та на загальнодержавному рівні.

У цьому випадку доцільно навести фактори, що впливають на амортизаційну політику підприємства наведені на рис. 1 [3].

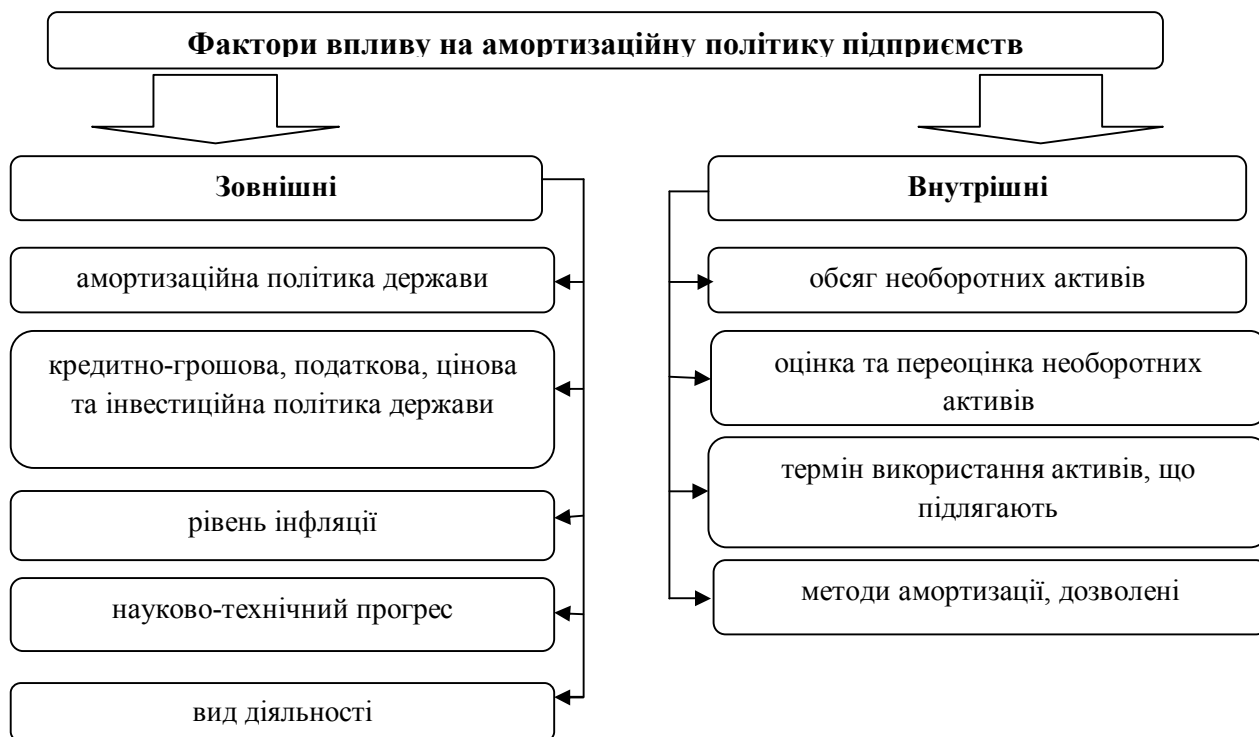

Рис. 1. Фактори впливу на формування амортизаційної політики підприємства

Необхідно зосередити свою увагу на тому, що управління амортизаційною політикою являється найважливішою сферою діяльності будь-якого суб'єкта ринкового господарства. Передусім це зумовлено швидкими змінами у технології виробництва, у якій основу складають сучасні обладнання.

Таким чином в роботі проведено теоретичний аналіз наукових поглядів вітчизняних вчених на визначення терміну «амортизація» та «амортизаційна політика». Наведено зовнішні та внутрішні фактори впливу на амортизаційну політику. На підставі яких визначено що амортизаційна політика не впливає на зростання ефективності виробництва, не сприяє прибутковості роботи підприємств але впливає на оновлення матеріально-технічної бази.

Література

1. Яремко І.Й. Знос і амортизація необоротних активів – інструмент оцінки капіталу підприємства: [Монографія] / І.Й. Яремко. – Львів: Новий світ. – 2003. – 148с.
2. Білик М. Принципи амортизаційної політики в сучасній вітчизняній економіці // Фінанси України. – 1997. – № 10. – С. 48-56.
3. Трофимчук В.Я., Характеристика впливу окремих факторів на формування амортизаційної політики підприємства. – [Електронний ресурс] – Режим електронного доступу: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/22_940/1/41-trofymchuk-80-81.pdf.